לז א מיי' פ"א מהלכות מעשה קרבנות הל"ד:
לח ב מיי' פי"א מהל' פסולי מוקדשין הלכה כ:
לט ג מיי' פ"א מהלכות פסולי מוקדשין הלכה לד:
מ ד ה שם הלכה לא:

והני תרי קראי למה לי חד בעולה וחד בשלמים וצריכא דאי כתב רחמנא בעולה הוה אמינא עולה היא דחמירא שכן כליל אבל שלמים דלא חמירי אימא לא ואי כתב רחמנא שלמים הוה אמינא אדרבה דאית בהו שתי אכילות אבל עולה דלית בה שתי אכילות אימא לא קמ"ל ור' אליעזר נמי הכתיב והבשר תאכל אמר לך ההוא מיבעי ליה [א]שאין הבשר מותר באכילה עד שיזרק הדם אי הכי אימא כוליה להכי הוא דאתא דם אע"פ שאין בשר מנלן אמר לך אם כן נכתוב רחמנא הבשר תאכל והדר ודם זבחיך ישפך כדכתיב ברישא [1]ועשית עולותיך הבשר והדם מאי שנא דאקדמיה לדם זבחיך שמע מינה דם אע"פ שאין בשר ושמע מינה שאין הבשר מותר באכילה עד שיזרק הדם ור' יהושע אין הבשר מותר באכילה עד שיזרק הדם (א)קל וחומר הוא ומה אימורין דכי ליתנהו לא מעכבי כי איתנהו מעכבי דם דכי ליתיה מעכב כי איתיה לא כל שכן דמעכב ורבי אליעזר [ב]מילתא דאתיא בקל וחומר טרח וכתב לה קרא ור' יהושע [ג]כל היכא דאיכא למדרש דרשינן השתא לימא מתני' דלא כרבי יהושע דכיון דאמר בעינן תרתי וציץ אאכילות לא מרצה היכי אתי בטומאה אפילו תימא רבי יהושע אלא קסבר רבי יהושע הציץ מרצה על העולין הא תינח זבחים דאיכא עולין אלא עומר ושתי הלחם דליכא עולין מאי איכא למימר אמרי כי אמר רבי יהושע נמי דבעינן תרתי בזבחים במנחות לא אמר ובמנחות לא אמר [ד]והתנן נטמאו שיריה אבדו שיריה כמדת רבי אליעזר כשירה כמדת רבי יהושע [ב]פסולה כמדת ולא כמדת כמדת רבי יהושע דבעינן תרתי ולא כמדת רבי יהושע דאילו רבי יהושע בזבחים אמר במנחות לא אמר ואילו האי תנא סבר אפילו במנחות ומנו האי תנא דקאי כוותיה ומחמיר טפי מיניה ועוד תניא [ה]א"ר יוסי רואה אני את דברי רבי אליעזר במנחות ובזבחים ודברי רבי יהושע בזבחים ובמנחות דברי רבי אליעזר בזבחים שהיה אומר דם אף על פי שאין שם בשר ודברי רבי יהושע בזבחים שהיה אומר אם אין דם אין בשר אם אין בשר אין דם דברי רבי אליעזר במנחות שהיה אומר קומץ אף על פי שאין שירים דברי רבי יהושע במנחות שהיה אומר אם אין קומץ אין שירים אם אין שירים אין קומץ אלא קסבר רבי יהושע הציץ מרצה על [ו][העולין ועל] האכילות אי הכי אמאי כמדת רבי יהושע פסולה אאבוד ושרוף אלא נטמא למאן קתני לרבי אליעזר פשיטא השתא יש לומר אבוד ושרוף דליתנהו מכשיר רבי אליעזר נטמא דאיתיה מיבעיא אלא פשיטא לרבי יהושע וקתני פסולה ועוד [ז]תניא רבי יהושע אומר [ג]כל זבחים שבתורה [ח]בין שנטמא בשר וחלב קיים ובין שנטמא חלב ובשר קיים זורק את הדם אבל נטמאו תרווייהו לא אלמא קסבר רבי יהושע אין הציץ מרצה (א) על העולין ולא על האכילות אלא לעולם רבי יהושע היא מתני' ולא קשיא כאן לכתחלה כאן דיעבד כי אמר רבי יהושע לכתחלה דיעבד לא ומנא תימרא דשני ליה לרבי יהושע בין לכתחלה לדיעבד [ט]דתניא נטמא בשר או שנפסל או שיצא חוץ לקלעים ר"א אומר יזרק ר' יהושע אומר [ד]לא יזרק ומודה ר' יהושע [ה]שאם זרק הורצה חדא דפסולה דיעבד משמע ועוד חמשה דברים באין לכתחלה משמע
אלא

רש"י

והני תרי קראי. לר' יהושע למה לי: **וחד בשלמים.** זבחיך שלמים: **שכן כליל.** הילכך חשיבא ומחמרינן בה: **אם כן.** דכולי אתא למימר דדם מתיר בשר באכילה ולאו למימר דם אע"פ שאין בשר: **נכתוב והבשר תאכל והדר והדם ישפך.** והוי משמע נמי והדם ישפך תחלה קודם לאכילה דהא לא כתיב והדם תשפוך מאי שנא דאקדמיה לדם זבחיך ישפך ברישא: **ש"מ.** למדרש ודם זבחיך ישפך מכ"מ: **אימורים דכי ליתנהו לא מעכבי.** וכגון נטמאו או אבדו לא מעכבי אכילת בשר כדאמרן בתמיד נשחט (לעיל דף נט:): **כי איתנהו מעכבי.** אכילת בשר כדאמרן התם: **דם דכי ליתיה מעכב.** דהא תרווייהו מודו אם אין דם אין בשר דמתחלת הקדשן הן נאסרין וכפרה אינה באה אלא בדם וכהנים משולחן גבוה קא זכו וכיון דכפרה ליתיה איסורא להיכא אזל: **לימא דלא כר' יהושע.** אמילתיה קא מהדר דאמרן לעיל [ע"א] מתני' דלא כר' יהושע: **בעינן תרתי.** דם ובשר: **וציץ אאכילות לא מרצי.** והשתא בשר ליכא אלא דם לחודיה דמרצי ציץ עלה ה"נ דלא אתו בטומאה: **הציץ מרצה על העולין.** על טומאת הנקטרין על האשים דהיינו אימורין ומודי רבי יהושע דאי איכא כזית חלב לאכילת מזבח זורק את הדם כדאמר לקמן בברייתא בפירקין (ד' עט.) רבי יהושע אומר כל הזבחים שבתורה שנשתייר מהן כזית בשר או כזית חלב זורק הדם: **עומר ושתי הלחם דליכא עולין.** לבד הקומץ שהוא במנחה כזריקת דם בזבחים אבל בשיריים ליכא הקטרה וכיון דבעי ר' יהושע תרתי צריך להיות קומץ ושיריים קיימין והכא שיריים ליכא ושתי הלחם דכוליה אכילות אפילו חדא נמי ליכא. בשלמא לר"א דאית ליה הציץ מרצה על אכילות כולהו כמאן דלא איטמו נינהו: **כי אמר ר' יהושע דבעינן תרתי:** **נטמאו שיריה.** של מנחה לאחר שנקמצה ועדיין לא נקטר קומצה: **כמדת ר' אליעזר.** שהיה אומר בזבחים (ד' קד.) דם אף על פי שאין בשר כשירה להקטיר קומצה ונפטרו הבעלים: **ומאן האי תנא כו'.** היכא אשכחן תנא דאמר הכי: מילתיה דר' יוסי מיפרשא לקמן [עח.] בשמעתין: **אלא קסבר רבי יהושע הציץ מרצה על אכילות.** ומיתוקמא מתני' אליביה דהא איכא תרתי וגבי שתי הלחם נמי כיון דציץ מרצה על אכילות הוה ליה כמעיקרא ומתירין במקדש: **אי הכי נטמאו שיריה.** (ב) כיון דנטמאו לר' יהושע אמאי פסולין ומשני כי קתני פסולה אאבדו שיריה ונשרפו שיריה: **אלא נטמאו שיריה.** כיון דרבי יהושע לא עלה פליג: **למאן קתני לה לר' אליעזר וכו'.** להודיע לנו דברי מי שנאה להודיענו בה דברי רבי אליעזר דלמדתו כשירה בתמיה פשיטא השתא י"ל כו' אלא פשיטא על כרחיך ר' יהושע פליג עלה ולאשמעינן דרבי יהושע פסיל בה תניא ורבותא אשמעינן דאף על גב דאיתא בעינא פסול: **ולא על העולין.** דהיינו חלב דאי מרצי אחד מינייהו אמאי פסול: **אלא לא קשיא.** מתני' ודרבי יהושע מתני' דיעבד ודר' יהושע לכתחלה תרתי בעי ואי אייתוה מתכשר דיעבד: **נפסל.** בטבול יום: **חדא דפסולה דיעבד משמע כו'.** אתקפתא היא: **ועוד.** אי נמי משמע פסולה להקטיר קומצה לכתחלה מתני' באין לכתחלה קתני:
ביחיד

תוספות

שאין בשר ניתר באכילה עד שיזרק הדם. תימה אימא דוקא שלמים דאית ביה תרי אכילות אבל עולה מנלן דאימא כי היכי דלית בה מעילה אחר שנזרק הדם כדתנן במעילה בפרק חטאת העוף (דף ט.) לית בה נמי מעילה קודם זריקה דהאי קרא בשלמים כתיב וי"ל דר"א לא חשיב הך חומרא ורשב"א מתרץ דר"א יליף עולה מקל וחומר דר' יהושע ובשלמים [א] טרח וכתב לה קרא כדאמר בסמוך: **עומר ושתי הלחם דליכא עולין מאי איכא למימר.** וא"ת ובשתי הלחם מה שייך באין בטומאה ויש לומר משום תנופה דאית בהו: **קסבר ר' יהושע הציץ מרצה על העולין.** וא"ת לענין מה מפיק קרא בעולה אם אין בשר אין דם הלא הציץ מרצה ויש לומר לענין אבוד ושרוף דלא מרצה ציץ: **כי אמר ר' יהושע בזבחים במנחות לא אמר.** השתא משתי הלחם לא תירץ כלום ובלאו הכי פריך שפיר: **אלא פשיטא ר' יהושע קתני לה.** תימה לרשב"א אמאי לא משני כדלעיל כמדת ר' יהושע דבעי תרתי ולא כמדת ר' יהושע דאיהו ס"ל הציץ מרצה על אכילות ואנן סבירא לן דלא מרצה:
הא

מסורת הש"ס

א) כ"א מנ"ל, ב) [לעיל יח: וש"נ], ג) [קדושין ד: חולין קיח:], ד) מנחות ט. כו. ע"ש, ה) [לקמן עח.], ו) ס"א ל"ג, ז) לקמן עט., ח) [לעיל סב.], ט) לעיל לד: [זבחים קד.],

תורה אור השלם

1. וְעָשִׂיתָ עֹלֹתֶיךָ הַבָּשָׂר וְהַדָּם עַל מִזְבַּח יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְדַם זְבָחֶיךָ יִשָּׁפֵךְ עַל מִזְבַּח יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְהַבָּשָׂר תֹּאכֵל: דברים יב כז

הגהות הב"ח

(א) גמ' אין הציץ מרצה לא על העולין: (ב) רש"י ד"ה אי הכי ניטמו שיריה לר' יהושע כצ"ל ותיבות כיון דניטמו נמחק:

מוסף רש"י

כמדת ר' אליעזר. דאמר ועשית עולותיך הבשר והדם, דם אע"פ שאין בשר (מנחות ט.) הכי נמי קומץ אע"פ שאין שירים, כשרה. להקטיר הקומץ (שם כו.). **כמדת ר' יהושע.** דאמר אם אין בשר אין דם, אם אין דם אין בשר (שם ושם), פסולה. להקטיר הקומץ (שם ט.). **ר"א אומר יזרק.** את הדם, ר"א לטעמיה דאמר דם אע"פ שאין בשר (לעיל לד:). **ר' יהושע אומר לא יזרק.** ר' יהושע לטעמיה דאמר אם אין בשר אין דם, ויצא חוץ לקלעים בבשר קדשי הקדשים קאמר, שמחיצה שלהן חומת עזרה כדכתיב בכולהו בחצר אהל מועד יאכלוה, ואם יצאה נפסלת כדילפינן מאל הקודש פנימה (שם).

מוסף תוספות

א. נמי הוה מצי למילף אלא מילתא דאתיא בק"ו. תוס' שאנץ.

רבינו חננאל

ותרי קראי בחד ענינא למה לי, ומשני האי קרא ודם זבחיך ישפך שלמים הן והאי דכתיב ועשית עולותיך בעולה. וצריכין, דאי כתב רחמנא בעולה לא אתו שלמים מינה, דפרכינן מה לעולה שכן כליל וכו'. ר' אליעזר אומר דם אע"פ שאין בשר שנאמר ודם זבחיך ישפך ומה אני מקיים ועשית עולותיך הבשר והדם ללמד כי הבשר נזרק על גבי המזבח כמו הדם, הוי אומר אויר יש בין כבש למזבח שאינו יכול לעבור ועומד בכבש וזורק על גבי המזבח. והאי דכתיב והבשר תאכל בא ללמד שאין הבשר נאכל אלא אחרי שיזרוק דם ה(מ)זבח כדכתיב ודם זבחיך ישפך והדר והבשר תאכל, ומדלא כתיב והבשר תאכל ברישא והדר ודם זבחיך ישפך כדכתיב ועשית עולותיך הבשר והדם, ש"מ דדם ישפך לעולם מ"מ ואם יש בשר יאכל אחריו. ואם אין בשר ראוי לאכילה אינו מעכב הדם. ואם נאמר משנתנו לר' יהושע היא והנה הוא לית ליה כי הציץ מרצה על אכילות, [ד]הא (ד)אמרן דר' אליעזר לבדו הוא דאית ליה האי סברא היכי אתו הני חמשה דברים בטומאה. ואמרינן אפילו תימא ר' יהושע קסבר הציץ מרצה על העולין, כלומר אפילו קרבין כשהן טמאין הציץ מרצה. בשלמא זבחים איכא אימוריהן שהן עולין אפילו טמאין וגם הדם נזרק והציץ מרצה. אלא עומר ושתי הלחם דקתני באין בטומאה וליכא בהו תרתי שהן עולין אמאי באין בטומאה. ושנינן לא בעי ר' יהושע (תרתי אלא בזבחים אבל במנחות אית ליה קומץ אף על פי שאין שירים. [נ"א: ושנינן כי בעי ר' יהושע תרתי בזבחין אבל במנחות אית ליה אף על פי שאין שירים]. איני והתנן במנחות פ"ג נטמאו שיריה נשרפו שיריה אבדו שיריה כמדת ר' אליעזר כשרה כמדת ר' יהושע פסולה, מכלל דכי היכי דפליגי בזבחים, הכי [נמי] פליגי במנחות. ומשני האי תנא דמנחות שנאה כמדת ר' יהושע דבעי תרתי ולא כמדת ר' יהושע, דאלו ר' יהושע בזבחים בעי תרתי במנחות לא בעי תרתי. ואקשינן ומאן האי תנא דקאי בשיטת ר' יהושע דבעי תרתי ומחמיר טפי מיניה דבמנחות נמי בעי תרתי. ועוד תניא א"ר יוסי [רואה אני] את דברי ר' אליעזר בזבחים ודברי ר' יהושע בזבחים דברי ר' אליעזר במנחות ודברי ר' יהושע במנחות, כי הנה בהדיא תאני ר' יוסי כי ר' יהושע סבר במנחות אם אין קומץ אין שירים אם אין שירים אין קומץ. (ופי') [ופריך] אלא לעולם קסבר ר' יהושע הציץ מרצה על אכילות. אי הכי כי הציץ מרצה על האכילות אמאי תנינן כמדת ר' יהושע פסולה (תאכל) כי הציץ מרצה. ושנינן כי קתני פסולה אאבדו שיריה ונשרפו שיריה דהא ליתנהו אבל נטמאו שיריה דברי הכל

רבינו חננאל (המשך)

כשרה (ולא הוצרך התנא לפרש כי ר' אליעזר מכשיר בה). ודחינן הכי השתא, באבדו ונשרפו דליתנהו כלל מכשיר בה ר' אליעזר, בנטמאו דאיתנהו והציץ מרצה על אכילות מיבעיא ליה דודאי מכשיר. אלא לא הוצרך נטמאו שיריה אלא לר' יהושע קתני לה, וקתני פסולה. [ולא הוצרך התנא לפרש כי ר' אליעזר מכשיר בה]. ועוד תניא ר' יהושע אומר כל הזבחים בין נטמא בשר וחלב קיים בין נטמא חלב ובשר קיים זורק הדם הא נטמאו תרוויהו לא, אלמא קסבר ר' יהושע אין הציץ מרצה לא על העולין ולא על האכילות. ושנינן שינויא כי קא בעי ר' יהושע תרתי לכתחלה כגון המנחות, אבל דאיעבד כגון משנתנו אפי' חדא (לא) [סגי]. ותניא הכי דשני ליה לר' יהושע בין לכתחלה ובין דאיעבד דתניא נטמא הבשר או נפסל או יצא חוץ לקלעים ר' אליעזר אומר יזרק ר' יהושע אומר לא יזרק ומודה ר' יהושע שאם זרק הורצה. ואקשינן חדא דפסולה דקתני בנטמאו שיריה דאיעבד משמע דהאי נטמאו קתני ואפי' נטמאו הכי פסולה. ועוד מתני' דקתני חמשה דברים באין בטומאה לכתחלה משמע.